

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

De Æqvinociali.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56559)

Vtuntur etiam Latini non raro vnciarum partibus, in designatione & explicatione scrupulorum, si his iam commemoratis pauciora sint efferenda aut denotanda.

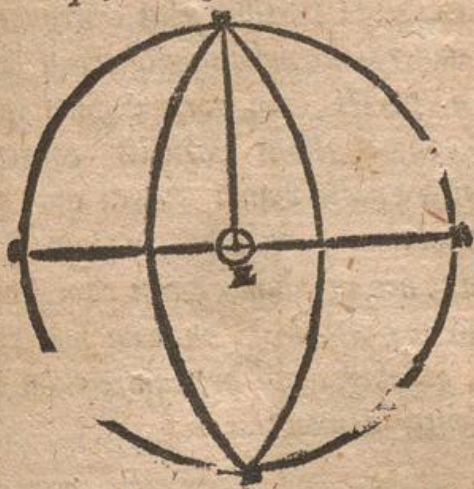
1	}		Semuncia, id est, 2' 30"
2 —			
2	}		Duella vel binæ sextulae, 1' 40"
1 —			
3	}	Scrupula prima integri gradus.	Sicilium, id est, 1' 15"
1 —			
4	}		Sextula, id est, 5"
1 1 — — 2 3			
1	—		Semuncia: Drachma, id est, 37' 30"
4			

D E Æ Q V I N O C T I A L I.

ÆQVINOCTIALIS, quem ἰσημερινός
Græci vocant, est Circulus maior, medio spheræ
loco inter vtrunq; polum mundi collocatus, & ab
vtrorq; equalibus spacijs disidens, mobilis, zodiacus

partie
orum,
da aut
30'
tule,
3'
μείνον
σφαιρα
s, & ab
codicium

in duobus punctis intersecans, quæ cū Sol occu-
efficit æquinoctium in tota terra, vnde et nomen
circulus acquisiuit, quòd dies noctibus adæquat.

Describit hunc linea recta, protensa cogitatio-
ne ex centro terræ, per centrum corporis Solis, in
plano Æquinoctialis consistentis, ad primum mo-
bile vsq; , aut ad aliquam stellarum fixarum æqua-
tori octauæ sphaeræ inherentium, vt alterutram
earum, quæ cum tertia aliquanto inferiore & ob-
scuriore, cingulum Orionis constituunt, & conti-
nua primi motus conuersione circumducta, donec
ad locum, vnde exierat, reuoluatur.

Causas, propter quas Æquinoctialem assum-
pserint artifices, officia quæ attribuerunt ei, vsusq;
quos præstat multiplices, demonstrant.

H 5

Primo

Primo, mensurat motum primi & extimi orbis, eumq; pari perpetuo atq; equali celeritate obuersari ostendit. Nam singulis horis quindena ex trecentis sexaginta partibus eius emergunt, totidemq; ex aduerso decumbunt atq; occultantur, & omnes 69. partes, 24. horis, statis vicibus ac perpetuo congruentibus periodis conuertuntur. Cum vero ipse à polis mundi, circa quos primum coelum conuoluitur, equalibus, undiquaq; disiungatur spacijs, nec angulum, quem cum Horizonte complectitur ac conformat, unquam mutet: eadem etiam lege, eodemq; motu primum coelum circumferri, euidenter demonstrat.

Secundo, anomaliam motus zodiaci (quæ ei ex obliquo situ accidit) velut Canon ac regula dirigit, designatq; initia, metas & tempora, quibus singule zodiaci partes exoriuntur vel occidunt, quibus hos illius mundi cardines attingunt. Equatoris enim arcus quilibet, certo conformiq; motu semper euehuntur. Zodiaci partes, quod ipse & equatori oblique obductus, non paribus à polis mundi intervallis disidet, & non circa suos, sed eosdem mundi polos, qui longo à suis intervallo discrepant, voluitur, dissimilimo, & neutiquam inter se congruente motu circumferuntur. Citius efferuntur aliæ,
aliæ

illæ tardius prodeunt. He plus temporis emerſis
 lentiore conſumunt, illæ prætereunt breuiori ſpa-
 cio. Cum vero ☿ in Zodiaco errantia ſydera per-
 petuo vagentur atq; oberrent, ☿ ad medium in eo
 circulum ſeu Eclipticam omnium inerrantium ſtella-
 rum loca referantur atq; accommodentur, nunquam
 tempora ortus aut occaſus ſtellarum cognoſci nota-
 riq; poſſent, niſi ex conſinibus æquinoctialis arcubus
 eſtimarentur ☿ elicerentur.

Tertio, dierum tam artificialium, quàm naturali-
 um, definit ac metitur ſpacia. Eſi enim Sol (qui
 primi cœli motu circumactus, ☿ proprio interea
 impetu in contrarium proſectus, cum dierum no-
 ctiumq; vices, tum naturalium dierum discrimina
 efficit) in zodaico fertur ac decurrit: Tamen ex
 eius motu ſpacia diurna nocturnaq; colligi non poſ-
 ſunt propter anomaliam, ☿ diſſimilitudinem aſ-
 cenſus emerſusue diuerſarum partium. Cum vero
 omnium æquatoris partium idem ſit motus, ideo
 aſcenſiones arcuum zodaici ad emerſus partium
 æquatoris conſinium, pariterq; coorientium confe-
 rantur, ☿ dies horæq; ex æquabili harum motu,
 non illarum diſſimili ☿ inæquali perueſtigantur,
 ☿ diſtinguuntur.

Græci hæc inde, quod conſtanti lege diurna no-
 cturnaq; tempora deſignant, eademq; in horas
 æquales

æquales partiuntur ac discernunt, ἡὼρας, id est, tempora vocarunt, ut à zodiaci gradibus distinguerent. Quælibet enim quindena æquatoris partes motu emersuq; suo horam unam, singule partes vero quatuor horæ scrupula, singularum deniq; quadrantes seu quindena scrupula, unum horæ scrupulum gignunt ac producant.

Quarto distinguit Æquinoctia. Zodiacum enim oblique sibi inflexum & obvolutum in punctis duobus intersecat oppositis, quæ cum adit & obsidet Sol, paria diei ac noctis spacia efficit. Puncta illa Græci ἑσθηρικὰ ἰσημερινὰ, latini æquinoctialia vocarunt.

Fiunt autem quovis anno æquinoctia gemina, Alterum Sole ingrediente principium Arietis, seu punctum intersectionis zodiaci & Æquinoctialis vernalis initio. Id Æquinoctium vernalis latini, græci ἰσημερινὰ ἔαρινον, & punctum æquinoctij eiusdem cælestis, illi ἑσθηρικὸν ἰσημερινὸν ἔαρινον, nostri punctum æquinoctij verni nominant. Alterum fit Sole principium Libræ occupante, autumni ingressu, idq; ἰσημερινὰ μετοπωρινὸν græci, latini Æquinoctium autumnale. Et punctum cælestis, in quo contingit, μετοπωρινὸν ἑσθηρικὸν illi, nostri punctum Æquinoctij autumnalis appellant.

Hæc puncta non in uno cæli loco fixa permanent,

est, sed in præcedentia sub octauo orbe procedunt
 et loca stellarum fixarum præuertunt. Punctum enim
 æquinoctij verni, q̄ prima olympiade sequebatur pri-
 mam stellam arietis octauæ spheræ 5. partibus 52.
 scrup. Anno vero mortis Alexãdri vno gradu, 58 scrup-
 pulis: Idem post, initio annorum Iulij Cæsaris, 4.
 gradibus, 50. scrupulis. Anno natiuitatis Christi 5.
 partibus, 16. scrupulis. Ptolemæi etate 6. partibus
 40. scrupulis, eandem stellam præcessit, hoc anno
 eandem 27. partibus, 35. scrupulis præit.

Ideo & tempora Æquinoctiorum annuatim re-
 tro aguntur, & à veteribus annotatos dies longo in-
 teruallo præcurrunt & anteuertunt. Vernum enim
 Æquinoctium, quod sub initium Olympiadum, pri-
 ma vel secunda Aprilis, Initio annorum Cæsaris 25.
 Martij. Tempore natiuitatis Christi Saluatoris 23.
 vel 24. die Martij. Ptolemæi etate 22. vel 23. Mar-
 tij contigit. Nostro seculo incidit in 11. vel 12. Mar-
 tij, hoc anno 1551. labente, 11. Martij, hora 6. scrup-
 pulis 32. post meridiem fiet. Autumnale, quod Chri-
 sti Saluatoris tempore 24. aut 23. Septembris eue-
 nit, hac etate ad 13. vel 14. Septembris redactum
 est, & hoc anno die 13. Septem. hora pomeridiana
 14. scrupulis 14. continget.

Quinto, ab æquatore, tanquam à termino à quò
 declina-

declinatio partium Eclipticæ, quam λόγος ἢ
 ἔγκλισις Ptolemæus vocat, & stellarum declinatio-
 nes, & locorum latitudines numerantur. Vocantur
 enim declinationes stellarum, distantie earundem ab
 æquatore versus alterutrum polorum mundi. Lati-
 tudines locorum vero, intervalla ab æquatore ad eor-
 undem vertices in meridiano verticibus insidente &
 imminente collecta.

Sexto, in eodem circulo, ut subiecto, longitudo
 & totius terræ, & locorum particularium in diuersis
 terræ partibus collocatorum, consideratur &
 mensuratur. Nam secundum exactam triangulorum
 sphericorum doctrinam, longitudo locorum, & dif-
 ferentia longitudinum, semper est arcus æquinoctia-
 lis, nunquam Paralleli.

Septimo, plurimum confert Astrologica doctrina.
 Etenim ductu eius atq; indicio, peruestigantur
 initia duodecim domiciliorum cœli, cum themata ad
 prognostica Astrologica conformantur, que nen-
 tiquam sine æquatore indagari & comprehendere
 possent, propter partium zodiaci dissimilimum mo-
 tum.

DE ZODIACO, ET
 ECLIPTICA, SEU VIA
 SOLIS.

Ductum